

Nye sentre skal gi flere kliniske studier i Norge

FRA FAGMILJØENE

INGER MARIE SKOIE

Inger Marie Skoie er forsker og seksjonsoverlege ved Hudavdelingen, Stavanger universitetssjukehus. Hun er senterleder for NorTrials Inflammasjon.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir følgende interessekonflikter: Hun har deltatt i rådgivningsgrupper og holdt foredrag for Novartis, Eli-Lilly, Janssen, AbbVie og Pfizer.

JAN GUNNAR SKOGÅS

Jan Gunnar Skogås har bakgrunn innen medisinsk teknologi, er daglig leder og avdelingssjef for forskningsinfrastrukturen Fremtidens operasjonsrom ved St. Olavs hospital/NTNU, er senterleder for NorTrials Medisinsk utstyr og leder for den nasjonale infrastrukturen NorMIT (Norwegian centre for Minimally invasive Image guided Therapy and medical technologies) samt klinikkansvarlig og avdelingssjef for Røros sykehus – St. Olavs hospital.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

THOMAS LANGØ

Thomas Langø er sjefsforsker ved St. Olavs hospital og SINTEF (forskningsgruppe for Medisinsk teknologi), er faglig leder for NorTrials Medisinsk utstyr og for Nasjonal kompetansetjeneste for ultralyd og bildeveiledet behandling. Han er medlem i Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag og fagrådet ved Fremtidens operasjonsrom, Forskningsavdelingen, St. Olavs hospital.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

KJELL-MORTEN MYHR

Kjell-Morten Myhr er professor ved Universitetet i Bergen og overlege ved Nevrologisk avdeling, Haukeland universitetssjukehus. Han er senterleder for Neuro-SysMed og NorTrials Hjernehelsete. Han er med i MS-forbundets fagråd og Sykehusinnkjøps MS-spesialistgruppe og leder arbeidsgruppen som utarbeidet nasjonal faglig retningslinje for diagnostikk og behandling av multipel sklerose.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir følgende interessekonflikter: Han har mottatt forelesningshonorar fra Biogen, Merck, Novartis, Roche og Sanofi samt deltatt i behandlingsstudier organisert av Biogen, Merck, Novartis, Otivio, Roche og Sanofi.

PEDER LANGELAND MYHRE

Peder Langeland Myhre er førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo og konstituert overlege ved Hjertemedisinsk avdeling, Akershus universitetssykehus. Han er senterleder for NorTrials Hjerte-kar og nestleder i arbeidsgruppen for hjertesvikt, Norsk cardiologisk selskap og redaktør i Hjerteforum.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir følgende interessekonflikter: Han har deltatt i behandlingsstudier og/eller mottatt forelesningshonorar fra Amarin, AstraZeneca, AmGen, Bayer, Boehringer Ingelheim, Bristol Myers Squibb, Novartis og Novo Nordisk.

RASMUS GOLL

Rasmus Goll er førsteamanuensis, leder for Forskningsgruppe for gastroenterologi og ernæring ved UiT Norges arktiske universitet og overlege ved Medisinsk klinikk, Universitetssykehuset Nord-Norge. Han er senterleder for NorTrials Fordøysessykdommer, leder for REK Nord og leder for Nordnorsk gastroenterologisk selskap.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

SIGNE ØIEN FRETLAND

Signe Øien Fretland er cand.pharm. og har jobbet med oppstart og koordinering av kliniske studier i legemiddelindustrien og ved Oslo universitetssykehus. Hun har siden januar 2022 ledet NorTrials koordinerende enhet, som er den operasjonelle delen av satsingen.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ÅSLAUG HELLAND

ahelland@medisin.uio.no

Åslaug Helland er spesialist i onkologi, forskningsleder ved Kreftklinikken, Oslo universitetssykehus, professor ved Universitetet i Oslo og leder av NorTrials senter for kreftsykdommer.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir følgende interessekonflikter: Hun har holdt foredrag på og deltatt på rådgivende møter med AbbVie, Takeda, AstraZeneca, Roche, Pfizer, Janssen, Eli Lilly, Bristol-Myers Squibb, Pierre Fabre, Bayer, MSD, Novartis, Merck og Sanofi, der eventuelle honorar går til Oslo universitetssykehus. Hun har mottatt forskningsstøtte til egeninitiert forskning fra Roche, AstraZeneca, Novartis, Incyte, Eli Lilly, Bristol-Myers Squibb, Ultimovacs og Illumina.

Seks NorTrials-sentre for behandlingsforskning er etablert ved universitetssykehusene. Målet er å øke antallet kliniske studier og forbedre pasientbehandlingen.

Man vet at det går bedre med pasienter som behandles i fagmiljø der det pågår kliniske studier (1). Det skyldes blant annet at aktiviteten rundt klinisk forskning bedrer kvaliteten på pasientbehandlingen. Siden 2000 har antallet kliniske studier i Norge falt, og både pasienter, fagmiljøer og politisk ledelse ønsker å gjøre noe med dette. Nasjonal handlingsplan for kliniske studier, som Helse- og omsorgsdepartementet lanserte i 2021, har som mål at klinisk behandlingsforskning skal integreres i daglig sykehusdrift og pasientbehandling, og at antall studier skal dobles i perioden 2021–25 (2).

NorTrials

NorTrials, et offentlig-privat samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og de som produserer legemidler og medisinsk utstyr, ble etablert i 2022 som ledd i satsingen på klinisk forskning. Regjeringen har gitt oppdraget til de regionale helseforetakene, og NorTrials er organisert gjennom et styre, en koordinerende enhet og seks NorTrials-sentre. Sentrene er lokalisert ved landets universitetssykehus og mottar årlige bidrag over statsbudsjettet til å bygge infrastruktur og nettverk innenfor sine fagområder. Alle sentrene vil ha fokus på å få flere kliniske studier til norske pasienter, både lokalt og nasjonalt, i samarbeid med industrien og pasientorganisasjoner. I tillegg er det en nasjonal fordeling av midler til støttefunksjoner for klinisk behandlingsforskning (tilsvarende 10–15 stillinger). I samarbeid med Innovasjon Norge er det også avsatt midler til å markedsføre Norge som et attraktivt utprøverland.

Forskningsområder

NorTrials-sentrene er utvalgt i et samarbeid mellom de regionale helseforetakene og industripartnerne.

Senteret for fordøyelsessykdommer er lokalisert ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Der har Forskningsgruppe for gastroenterologi og ernæring i en årrekke gjennomført egeninitierte kliniske studier og etablert et nettverk med representasjon i alle helseregionene. Senteret er i tilslutning til endoskopienheten, siden mange studier innen fordøyelsessykdommer innebærer prosedyrer som må utføres der.

Senteret for hjerne helse er lokalisert ved Haukeland universitetssjukehus og organiseres gjennom Forsknings- og utviklingsavdelingen, Seksjon for forskning og innovasjon og Nevroklinikken ved Neuro-SysMed, Forskningscenter for klinisk behandling. Fokuset vil, som navnet tilsier, være hjerne helse, som inkluderer fagområdene nevrologi, nevrokirurgi, psykiatri og nevropediatri.

Senteret for inflammasjon er lokalisert ved Stavanger universitetssjukehus. Klinisk immunologisk forskningsgruppe ved sykehuset har i en årrekke samarbeidet multidisiplinært innen forskning på autoimmune og kroniske inflammatoriske sykdommer.

Senteret for hjerte- og karsykdommer er lokalisert ved Akershus universitetssykehus. NorTrials-senteret vil bli del av et etablert klinisk forskningsmiljø innen kardiologi med bred kompetanse og etablert nettverk nasjonalt og internasjonalt. Senteret vil samarbeide tett med datavarehuset på sykehuset, som muliggjør et verdifullt innblikk i pasientpopulasjonen for rekruttering i kliniske studier.

Senteret for kreftsykdommer er lokalisert ved Oslo universitetssykehus. Søkelyset vil være på praktisk støtte og rådgivning rundt kliniske studier. Gjennom blant annet IMPRESS-Norway-studien og nasjonalt forskningscenter for klinisk kreftbehandling (MATRIX) er god kontakt med sykehus og industripartnere allerede etablert.

Senteret for medisinsk utstyr er lokalisert ved Fremtidens operasjonsrom, Forskningsavdelingen, ved St. Olavs hospital. NorTrials senter for medisinsk utstyr vil gjennom nasjonalt samarbeid bidra til koordinering og økt deltagelse fra flere sykehus i studier som involverer medisinsk utstyr i samarbeid med nasjonal og internasjonal industri.

REFERENCES

1. Majumdar SR, Roe MT, Peterson ED et al. Better outcomes for patients treated at hospitals that participate in clinical trials. Arch Intern Med 2008; 168: 657–62. [PubMed][CrossRef]
2. Helse- og omsorgsdepartementet. Nasjonal handlingsplan for kliniske studier 2021-2025. https://www.regjeringen.no/contentassets/59ffc7b38a4f46fbb062aeca50e272d/207035_kliniske_studier_k6_b.pdf Lest 20.11.2022.

Publisert: 20. januar 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0722

Mottatt 11.11.2022, første revisjon innsendt 30.11.2022, godkjent 16.12.2022.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 5. februar 2023.